

**Napomena s objašnjenjem o pretragama Komisije u skladu s člankom 20. stavkom 4.
Uredbe Vijeća br. 1/2003**

Ovo objašnjenje služi samo u informativne svrhe i njime se ne dovodi u pitanje službeno tumačenje istražnih ovlasti Europske komisije.

1. Poduzetnici¹ imaju zakonsku obvezu dopustiti provođenje pretrage koje je odlukom naredila Komisija na temelju članka 20. stavka 4. Uredbe Vijeća br. 1/2003. Namjena je pisanih naloga imenovati službene osobe i drugo prateće osoblje u pratnji koje je Komisija ovlastila za provedbu pretrage („inspektori”). Svaki će inspektor dostaviti dokaz identiteta.
2. Od inspektora se ne mogu zahtijevati dodatna objašnjenja sadržaja odluke ni bilo kakvo opravdanje te odluke. No oni mogu objasniti postupovna pitanja, posebno ona koja se odnose na povjerljivost i moguće posljedice u slučaju da poduzetnik odbije provođenje pretrage.
3. Poduzetniku se predaje ovjerena kopija odluke. Zapisnik o zaprimanju odluke služi samo kao potvrda o dostavi, a potpis primatelja ne podrazumijeva podvrgavanje pretrazi.
4. U skladu s člankom 20. stavkom 2. Uredbe br. 1/2003 inspektori imaju pravo:
  - a) ulaska u sve službene prostore, na zemljište i u prometna sredstva poduzetnika ili udruženja poduzetnika;
  - b) izvršiti uvid u poslovne knjige i drugu poslovnu dokumentaciju, bez obzira na medij u kojemu su pohranjene;
  - c) uzeti ili zahtijevati u bilo kojem obliku primjerke ili izvatke iz navedenih poslovnih knjiga ili poslovne dokumentacije;
  - d) zapečatiti svaki poslovni prostor, poslovne knjige ili poslovnu dokumentaciju, za vrijeme trajanja i u opsegu koji je potreban za provođenje pretrage;
  - e) zatražiti od bilo kojeg predstavnika ili zaposlenika poduzetnika ili udruženja poduzetnika objašnjenja u vezi s činjenicama ili dokumentacijom koji se odnose na predmet pretrage te zabilježiti njihove odgovore.
5. Službene osobe i drugo prateće osoblje u pratnji koje je ovlastilo ili imenovalo tijelo nadležno za tržišno natjecanje u državi članici na čijem se državnom području pretraga provodi imaju pravo aktivno pomagati inspektorima u izvršavanju njihovih zadaća. U tom smislu imaju jednake ovlasti u skladu s člankom 20. stavkom 2. Uredbe Vijeća br. 1/2003 kao i inspektori (vidjeti prethodno navedeni stavak 4.). Svoj identitet dokazuju u skladu s odgovarajućim nacionalnim propisima.
6. Poduzetnik se tijekom pretrage smije savjetovati s vanjskim pravnim savjetnikom. Međutim prisutnost pravnog savjetnika nije pravni uvjet za valjanost pretrage. Inspektori mogu ući u službene prostore, uručiti odluku kojom se nalaže pretraga i pretražiti urede po svom izboru, ne čekajući da se poduzetnik savjetuje sa svojim pravnim savjetnikom. U svakom slučaju, prije izvršenja uvida u poslovne knjige i drugu poslovnu dokumentaciju, uzimanja kopija ili izvadaka tih dokumenata, pečačenja poslovnih prostora i poslovnih knjiga ili druge poslovne dokumentacije ako je potrebno ili traženja usmenog objašnjenja, inspektori će prihvatiti samo kratko odgađanje dok se čeka savjetovanje s pravnim savjetnikom. Svako odgađanje takve vrste mora se ograničiti na najmanju moguću mjeru.

¹ U ovom objašnjenju pojam „poduzetnik” odnosi se na poduzetnike i udruženja poduzetnika.

7. Kada bilo koji predstavnik ili zaposlenik poduzetnika, u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe Komisije br. 773/2004, na zahtjev inspektora na licu mjesta pruži usmena objašnjenja u vezi s činjenicama ili dokumentima povezanim s predmetom pretrage, objašnjenja se mogu zabilježiti u bilo kojem obliku. U skladu s člankom 4. stavkom 2. Uredbe Europske komisije br. 773/2004, kopija svakog zapisa takve vrste stavlja se na raspolaganje predmetnom poduzetniku nakon završetka pretrage.
8. U predmetima u kojima se traže objašnjenja od zaposlenika poduzetnika koji nije ovlašten odnosno nije bio ovlašten od poduzetnika za davanje objašnjenja u ime poduzetnika, Komisija određuje rok u kojem poduzetnik može dostaviti Komisiji ispravke, izmjene ili dopune objašnjenja koja je dao taj zaposlenik, a koja se tada dodaju objašnjenjima kako su zapisana tijekom pretrage.
9. Inspektori imaju pravo izvršiti uvid u sve poslovne knjige i poslovnu dokumentaciju bez obzira na medij u kojem su pohranjene i uzeti ili zahtijevati u bilo kojem obliku kopije ili izvratke iz navedenih knjiga ili dokumentacije. To uključuje uvid u informacije u elektroničkom obliku i uzimanje kopija tih informacija u digitalnom ili tiskanom obliku.
10. Inspektori mogu pretražiti informatičko okruženje (npr. poslužitelji, stolna računala, prijenosna računala, tableti i ostali mobilni uređaji) i sve medije za pohranu podataka poduzetnika (npr. CD-ROM-ovi, DVD-ovi, USB memorijski ključevi, vanjski tvrdi diskovi, sigurnosne kopije na vrpci, usluge u oblaku). To se odnosi i na privatne uređaje i medije koji se upotrebljavaju u profesionalne svrhe (Bring Your Own Device – BYOD) kada se nalaze u službenim prostorima. U tu se svrhu inspektori mogu koristiti ne samo svim ugrađenim alatima za pretraživanje (ključne riječi), već se mogu služiti i vlastitim posebnim softverom i/ili hardverom („forenzički alati informacijske tehnologije”). Ti forenzički alati informacijske tehnologije Komisiji omogućuju kopiranje, pretraživanje i oporavak podataka uz istodobno uvažavanje integriteta sustava i podataka poduzetnika.
11. Poduzetnik je dužan potpuno i aktivno surađivati u pretrazi. To znači da se od poduzetnika može zahtijevati da odredi odgovarajuće predstavnike ili zaposlenike koji će pomagati inspektorima pružajući objašnjenja u pogledu ustroja poduzetnika i njegova informatičkog okruženja i pri određenim zadacima kao što je privremeno blokiranje pojedinačnih računala elektroničke pošte, privremeno prekidanje veze uključenih računala s mrežom, uklanjanje i ponovno instaliranje tvrdih diskova računala te podrška povezana s „pravima pristupa administratora”. Pri poduzimanju navedenih radnji poduzetnik ne smije ni na koji način utjecati na te mjere te je njegova odgovornost na odgovarajući način obavijestiti zaposlenike na koje se to odnosi. Inspektori mogu zatražiti upotrebu hardvera (npr. tvrdi diskovi, CD-ROM-ovi, DVD-ovi, USB memorijski ključevi, kabeli za povezivanje, skeneri, pisači) koje na raspolaganje stavlja poduzetnik, ali nisu dužni koristiti se njime.
12. Medije za pohranu podataka odabrane za pregled inspektor može držati pod svojom kontrolom do kraja pretrage na licu mjesta. Može ih vratiti i prije, na primjer nakon što se izradi forenzička kopija podataka obuhvaćenih istražnim postupkom. Takva forenzička kopija vjerodostojan je duplikat (dijela ili svih) podataka pohranjenih na izvornom mediju. Pregled vjerodostojnog duplikata jednak je pregledu izvornog medija za pohranu podataka.
13. Na kraju pretrage inspektori u potpunosti brišu²³ sve forenzičke alate informacijske tehnologije koji sadržavaju podatke o trgovačkom društvu. Inspektori ne brišu hardver koji poduzetnik stavlja na raspolaganje, nego ga vraćaju poduzetniku.

---

² Tehnički termin za navedeno brisanje na engleskom jeziku jest „sanitize”. Cilj brisanja potpuno je uklanjanje podataka s medija za pohranu podataka na način da se oni ni jednom poznatom tehnikom više ne mogu rekonstruirati.

14. Ako odabir dokumenata relevantnih za istražni postupak nije završen do predviđenog kraja pretrage u službenim prostorima poduzetnika, mogu se prikupiti kopije skupa podataka koje još treba pretražiti, kako bi se kasnije nastavilo s pretragom. Ta kopija bit će osigurana stavljanjem u zapečaćenu omotnicu. Poduzetnik može zatražiti izdavanje duplikata. Komisija će pozvati poduzetnika da prisustvuje otvaranju zapečaćene omotnice i postupku nastavljenе pretrage u prostorima Komisije. Alternativno, Komisija može odlučiti vratiti zapečaćenu omotnicu poduzetniku bez njezina otvaranja. Komisija može zahtijevati od poduzetnika i da zapečaćenu omotnicu čuva na sigurnom mjestu kako bi se Komisiji omogućio nastavak postupka pretraživanja u službenim prostorima poduzetnika tijekom sljedećeg najavljenog posjeta.
15. U pogledu konačnih podataka koje su odabrali inspektori tijekom pretrage na licu mjesta (ili nakon nastavljenе pretrage), a koji se dodaju spisu Komisije, poduzetnik će primiti nosač podataka (npr. DVD) na koji su svi ti podaci pohranjeni. Poduzetnik će trebati potpisati ispisane popise odabranih podataka. Inspektori će uzeti dvije istovjetne kopije tih podataka pohranjene na nosaču podataka.
16. Potrebno je napomenuti da na licu mjesta može biti predöčen cjelokupan tehnički sadržaj svakog odabranog dokaznog elementa prikupljenog tijekom pretrage (npr. ako se odabere jedan prilog elektroničkoj poruci, krajnji ispis sastojat će se od glavne elektroničke poruke zajedno sa svim priložima koji joj pripadaju). Tijekom konačnog uvida u spis u prostorima Komisije svaki dokazni element može biti podijeljen na pojedinačne dijelove (npr. glavna elektronička poruka, prilozi i/ili drugi priloženi podaci) te se oni mogu dalje pojedinačno navesti i u skladu s time biti obilježeni referentnim brojevima.
17. Kada poduzetnik na zahtjev inspektora stavi na raspolaganje materijale za izradu kopija, Komisija na zahtjev poduzetnika nadoknađuje trošak za materijale upotrijebljene za izradu kopije za Komisiju.
18. Dokumenti / podaci kopirani tijekom pretrage bit će obuhvaćeni odredbama članka 28. Uredbe Vijeća br. 1/2003 u vezi s čuvanjem poslovne tajne. Ako u kasnijoj fazi postupka postane potrebno drugim stranama omogućiti pristup tim dokumentima / podacima, od poduzetnika će se zatražiti da označi sve poslovne tajne ili druge povjerljive informacije koje se nalaze u dokumentima / podacima, da te zahtjeve opravda i da, radi omogućivanja pristupa spisu, izradi kopije koje nisu povjerljive.
19. Ako inspektori odluče zapečatiti poslovne prostore, poslovne knjige ili dokumentaciju, o tome se sastavlja zapisnik. Poduzetnik je dužan omogućiti da postavljeni pečati nisu oštećeni sve dok ih inspektori ponovno ne uklone. Poseban zapisnik bit će pripremljen u trenutku uklanjanja pečata u kojem će se zabilježiti njihovo stanje u to vrijeme.
20. Pravila EU-a o zaštiti podataka (Uredba br. 2018/1725) primjenjuju se na sve osobne podatke koje je Komisija prikupila tijekom protumonopolskih istražnih postupaka. S obzirom na to da se protumonopolska pravila EU-a odnose samo na poduzetnike, osobni podaci pojedinaca sami po sebi nisu predmet protumonopolskih istražnih postupaka i pretraga koje provodi Komisija. Osobni podaci pojedinačnih zaposlenika poduzetnika (poput njihovih imena, telefonskih brojeva, adresa elektroničke pošte) mogu, međutim, biti sadržani u poslovnim dokumentima / podacima koji se odnose na takve istražne postupke i stoga mogu biti kopirani ili dostavljeni tijekom pretrage i mogu postati dio spisa Komisije.
21. Svi osobni podaci o protumonopolskim spisima Komisije mogu se koristiti samo u svrhe u koje su prikupljeni (provedba članaka 101. i/ili 102. UFEU-a) i bit će obrađeni u skladu s Uredbom 2018/1725.